

QUISLING OG MOBILISERINGEN I 1940

Av John Sand

Et av de alvorligste forhold Quisling ble tiltalt og dømt for var at han skulle ha forsøkt å stanse mobiliseringen. Som be-

vis ble lagt fram et opprop fra Quisling, inntatt i Aftenpostens morgenummer 11. april 1940. I oppropet sto bl.a.: «Motstand mot tyskerne er helt hensiktløst spill med menneskeliv.»

Som det fremgår av nedenstående faksimile av Hamar Arbeiderblad 23. april 1947 var det ikke bare Quisling som anså fortsatt kamp som håpløs.

Generalstaben ville kapitulere betingelsesløst.

I avisen står det også:

«Allerede om ettermiddagen 9. april ville kommanderende general Laake og hele generalstaben oppgi det hele og kapitulere betingelsesløst.»

I en anmeldelse av general Ruges bok «Feltoget» i tidskriftet «Nordisk Forsvar» nr. 5/89 side 31 skriver anmelderen:

«Ruge uttrykker ingen motforestillinger, til tross for, som han uttrykker det: «Kommanderende General, generalstabssjefen, generalstabens avdelingsjefer og Kommanderende Generals førstadjutant, alle uttalte seg sterkt og fremholdt hvor vanskelig vår situasjon var (Dette ble sagt til representanter for regjeringen med den konklusjon at det ikke burde kjempes).»

«Og anmelderen fortsetter: «Merkelig nok har historien undertrykt at disse herrer faktisk fikk rett. Det var de som vurderte situasjonen riktig. Det var håpløst.»

At svenske militære vurderte Norges situasjon nøyaktig på samme måte fremgår av Ferdinand Schjelderups bok «Fra Norges kamp for retten» side 16. Forfatteren forteller at han 11. april 1940 hadde en telefonsamtale med en av sine nærmeste venner som da var i Stockholm. Schjelderup spurte sin venn hva svenske aviser skrev. «Avisene både i Sverige og i andre land,» var svaret, «og alle dem jeg snakket med, mest sjømilitære, var enig om at enhver tanke på motstand fra

norsk side var håpløs, ja, likefrem latterlig.» En korrespondent for Stockholmstidningen skrev 10. april at dette at Norge hadde møtt den tyske invasjonen med væpnet motstand «måste verka mildt sagt komisk.»

I før nevnte bokanmeldelse i «Nordisk Forsvar» står det også:

«Det var et like stort folkebedrag å tro at det skulle komme noe hjelp som forso fra de allierte. Dette burde Ruge ha forstått, like vel som den sittende militære ledelsen.»

Hva Norge hadde å møte verdens dengang sterkeste krigsmakt med gir generalmajor Roscher Nielsen et innblikk i når han beskriver Bergen festning i «Norges Krig».

«9. april utgjorde besetningen 630 mann, en tredjedel av det som trengtes til full bemanning. Soldatene hadde ingen militær utdannelse ut over 48 dagers rekruttskole for 10-15 år siden. De fleste av befalet hadde ikke gjort tjeneste på 22 år. Torpedobatteriene var ikke besatt. Ingen minefelter var lagt ut. Infanteristyrker til dekning mot angrep på landsiden manglet. Besetningen hadde ikke tilfluktsrom, og piggrådhdindere fantes praktisk talt ikke.»

I Undersøkelleskommissjonens bilagsbind II side 41 står det:

«Til tross for den spente internasjonale situasjon var det heller ikke i 1939 bevilget midler til repetisjonsøvelser. Det fantes således ikke en eneste

avdeling i Hæren som var skikket til å gå i krig.»

I ettertid vet vi hvordan det gikk. Ruge som under de ovenfor beskrevne forhold likevel valgte kamplinjen ble folkehelt. Quisling som i likhet med en rekke offiserer anså motstand som hensiktløs ble den store skurken.

Storskogen faller. Rolf Jacobsen er død

Av Frøydis Fyrre

Den 20.2.94 døde en verdensberømt norsk lyriker, 8. mars ville han fylt 87 år. Hans dikt er utgitt i mer enn 25 land. Om det er noen kunstart hvor det er vanskelig å nå ut over et lite språkområde som det norske, må det være lyrikk. Han må ha inspirert sine oversettere.

Han var ikke bare en stor dikter, men også et fint menneske. Han omtales med heder i fjernsyn, radio og aviser. Han har fått Kritikerprisen, Doblougprisen, Aschehougprisen og Den svenske akademis Nordiske Pris. Ingen diktsamling har solgt bedre i etterkrigstidens Norge enn hans samling «Nattåpent».

Det nevnes at han hadde et opphold mellom to av diktsamlingene på 16 år. (1935-51) Det nevnes ikke hvorfor. Han var redaktør for «Glåmdalen» til 8.

Går vi mot lysere tider?

Av Anders V.

IVG 31.1.94 står det at «ungdomsskole-elever over hele landet skal hjelpe til å grave fram Norges ukjente krigshistorie». Skoleelevene skal fylle flere hull i vår krigshistorie ved å intervju folk som er eldre enn 65 år, og som har personlige minner fra krigen.

Ifølge Jan Eidi, spesialrådgiver ved Folkeuniversitetet i Buskerud og Vestfold, engasjerte to prosent nordmenn seg på hver side under krigen. (Et bemerkelsesverdig tall som bekrefter vår anelse om at nesten 100% av NS-folkene var reflekterende mennesker som hadde vel begrunnede holdninger. Red.anm.) Eidi mener det er viktig å få fylt de hullene før de levende kildene går bort.

Biskop Berggravs sønn, leder av planleggingen av 50-års markeringen, er begeistret for ideen, og ekspedisjonssjef Hanna Marit Jahr understreker at det ikke kommer på tale å pålegge ungdomsskoleelevene taushetsplikt. Jeg håper at hun med det ikke mener å gjøre

dem tause som har vært under 55 års trakassering. De gjorde en legal innsats for sine landsmenn i okkupasjonstiden, som de kan være stolte av. De som nå endelig vil kunne bidra til å fylle de mest gapende hull, og som også vil kunne fortelle om den sommeren, fredssommeren, da de norske konsentrasjonsleirene var på sitt verste!

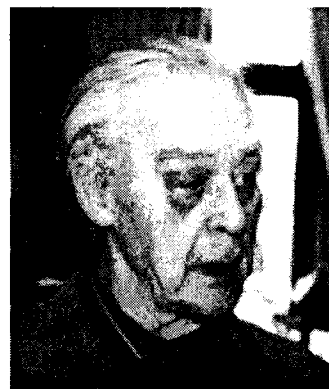
Ta pent imot disse elevene, selv om de ikke vet bedre enn å kalle NS-folk for nazister og landssvikere! Det er bare gamle NS-folk som kan fortelle dem sannheten om nazismens to seire i Norge: Den første ved kapitulasjonen 10. juni i 1940. Den andre og endelige da det viste seg at nazismen hadde overvunnet det norske folk innenfra 8. mai i 1945. Det til tross for at Nasjonal Samling hadde gjort sitt beste for å holde tyskerne i sjakk i fem år. Hvis ikke NS-folk forteller det, gjør ingen andre det!

(Forts. side 6)

Front- kjempere får bauta

Fra VG, 18/2 1994

Norske krigsveteraner fra vintersiden har tapt det siste slaget mot nordmenn som sloss i Hitlers hær: Minnessteinen over falne frontkjempere i Finland blir stående - prydet med det norske flagget. Utenriksdepartementet har nå gitt opp å påvirke finske myndigheter i den følsomme saken. - Jeg er skuffet. Vi kan ikke gjøre annet enn å beklage, sier Finn Ramsøy, som er formann i Samarbeidsrådet for krigsveteranforeningene i Norge. Bautaen ble reist utenfor den tyske krigskirkegården ved Rovaniemi før jul. (Se siste side!)

Rolf Jacobsen

(Foto: Ole Endresen)

mai 1945. Den dagen og dagen før offentliggjorde han Fuglesangs og Quislings oppfordring om ro og verdighet. Et par dager senere sto det i samme avis at han var arrestert. Han var landssvikfange på Kongsvinger Festning! Det er Norges skam at også Rolf Jacobsen er en straffet mann, straffet for sine meninger. Det var kanskje

en trøst at han delte skjebne - om enn ikke forvaring - med f.eks. Knut Hamsun.

Stalin hadde Sibir, Norge den store taushet. Mange i inn- og utland er takknemlige for at geniet ikke lot seg stoppe. Vi takker i ærbødighet.

BLIKK PÅ VERDEN

Av Arbirer

Mer om Sjirinovskij

Hver dag kommer det nye bekreftelser på at Sjirinovskij er hva jeg kalte ham i forrige nummer, nemlig kommunist og sovjetimperialist. I mange år har han arbeidet i KGB i mange funksjoner, bl.a. i typiske kommunistiske dekkorganisasjoner. Det er også en kjensgjerning at hans parti, de såkalte liberaldemokratene, ble etablert og understøttet av KGB, tydelig som et annekst til kommunistpartiet. Dette skjedde fordi man ønsket å skape et inntrykk av politisk pluralisme i en tid da kommunistene ennå hadde det meste av makten.

Jeg anbefaler enhver å protestere kraftig overfor folk som kaller Sjirinovskij for nasjonalist. Dersom han var det, ville han ha kjempet for Russlands interesser, ikke for et nytt og utvidet kommunistisk imperium.

En i noen grad beroligende opplysning fant jeg i en interessant artikkel i Morgenbladet, nemlig at Sjirinovskij ved parlamentsvalget i desember ikke fikk flere stemmer enn ved presidentvalget for to-tre år siden. At han fikk adskillig flere prosent av stemmene, skyldtes den lave valgdeltagelsen.

Mer om NATO/EU og Øst-Europa

Jeg gjorde meg i forrige nummer til talsmann for at de østeuropeiske stater som ønsker det, må få slutte seg til NATO og/eller EU. I mellomtiden er det fra en del hold kommet meget sterke advarsler mot det. Det viktigste argumentet for disse folk er at det ville utfordre Russland og danne enda bedre grobunn for folk som Sjirinovskij. Hvis det er hold i denne påstanden, synes jeg det er enda større grunn til å skaffe østeuropeerne bedre sikkerhet.

Hvis det ikke skal mer til for å bringe en gal mann til makten i det veldige russiske rike, er det sannelig på tide at flest mulig av oss andre finner sammen og gjør oss klare til å verge oss mot galskapen.

Det hevdes at NATO ikke er sterkt nok til å forsvare de østeuropeiske statene. Sannheten er vel at NATO i dag knapt nok er i stand til å garantere de nåværende medlemsstater en rimelig grad av sikkerhet. Dette fordi man alt for raskt etter kommunismens fall i Øst-Europa ga seg til å ruste ned. Det bør man innse at man nå ikke kan. Tvert om må forsvarsalliansen gjøres betydelig sterkere igjen. Det gjelder også i høy grad vårt norske forsvar.

Presidentvalget i Finland

Den kvinnelige presidentkandidaten i Finland hadde stor sympati i Norge. Det skyldtes nok i stor utstrekning at mange syntes det ville være morsomt om vårt naboland fikk en kvinne i topposisjon. Det kom imidlertid også et annet moment til, nemlig at hun var svensk-finne. Det har i noen år bekymret flere enn meg at Finland er blitt mer og mer finsk-finsk, særlig fordi dette har sett ut til å være en bevisst politisk linje. For eksempel har man sterkt redusert det svenske sprogs betydning såvel i skoleverket som i samfunnet i sin alminnelighet. Dette har ført finnene lenger og lenger bort fra det nordiske fellesskap. Man har hatt stadig mindre utbytte av å besøke Finland på grunn av de store sproglige problemene. Det er derfor en betydelig glede for meg å kunne konstatere at finnene likevel ikke er mer finsk-finske enn at bortimot femti prosent av de finske velgerne kan stemme på en svensk-finsk kandidat, selv om hun altså ikke vant.

Sjirinovskij-effekten

I skrivende øyeblikk er EU-tilhengerne i tildels sterk fremgang på meningsmålingene både i Finland, Sverige og Norge. Noen kaller det Sjirinovskij-effekten. Frykten for ny imperialism i øst får folk til å velge sikkerheten i et større fellesskap i vest. Hvorvidt denne effekten blir varig, er et annet spørsmål. Antagelig vil tallene svinge frem til folkeavstemningene.

PRESS MOT EUROPA

Av Håkon Glosli

Mer enn en milliard mennesker lever på sultegrensen og har ingen utsikter til at situasjonen kan bedres. Statistikken forteller om 40000 barn som daglig sulter ihjel. Hovedårsaken til dette er befolknings-ekspløsjonen i utviklingslandene. Frem mot år 2000 vil verdens befolkning øke med 80 millioner mennesker pr. år, til 6 milliarder. Næringsmiddelproduksjonen holder ikke tritt med denne utviklingen. Tvertimot-befolknings-ekspløsjonen tvinger menneskene til en hensynsløs utbytting av naturen. Gjennom klimaendringer og erosjon vil enorme arealer fruktbart land bli ødelagt hvert år, og ørkenområdene rykker ubønnhørlig videre innover oss. Disse ødeleggelser kan ikke lignedes ut med produksjonsøkning gjennom planmessig overgang til moderne teknikk, kunstig gjødsling og biologisk forskning.

Er det ikke da forståelig i denne håpløse situasjon at innbyggerne i utviklingslandene sender lengselsfulle blikk inn i de rike industriland som synes å flyte av melk og honning? Må ikke befolkningen i utviklingslandene se på vårt sosialvesen som muligheten til en fyrstelig levevei? Er det ikke

nærliggende å tro at selv om de ikke tilhører det fattigste og mest sultne sjikt av befolkningen, allikevel ser en utvandring som sin store sjanse?

Det behøves ingen stor fantasi for å forestille seg at i verdenssammenheng, ville 1-2 milliarder mennesker straks være beredt til å søke disse «paradisiske» industriland om det bød seg en mulighet til det. Dette tallet på potensielle innvandrere vokser på grunn av den stadige befolkningsøkning og akselererende nød.

Ve de industriland som åpner for denne folkemassen. De vil på korteste tid bli oversvømt av mennesker, slik at de selv vil bli hungerområder. Utelukkende på grunn av de lange avstander og uoverkommelige reisekostnader har industrilandene med sine liberale innreisebestemmelser, til nå vært spart for denne flom.

Innvandringstrykket vokser allikevel stadig og demningene som industrilandene bygger opp, må stadig forhøyes for denne invasjon. Kan vi overhodet klare å bygge «demninger» som blir høye og sterke nok for å holde an mot denne stormflod? Er tidspunktet overskuelig? Kan vi anta når demningene vil bryte sammen? Vil folkene i Europa overleve det 21. århundre - eller vil de bli

overrent som engang det romerske verdensrike? Ingen kan gi sikre prognoser for framtiden. Uventede begivenheter i utviklingen kan lede det hele i andre retninger . . .

Historien lærer oss at stor optimisme for det meste er uberettiget. Positive undere skjer sjelden i historien, og det er tåpelig å vente at alt vil forbli slik som nå, og at alt vil rulle videre i samme spor. Den som bygger sin politikk på håpet om at Det gamle testamente berømte «syv fete år» - etter rundt 45 år uten større kriser i husholdningen - vil vare evig, og bygger opp sin innvandringspolitikk på denne illusjon, har mistet all fornuft.

Da politikere for det meste tenker og planlegger i tidsrom inntil neste valg, er det ikke å utelukke at de i forening med enfoldige humanister, misakter sine velgeres interesse og ruinerer dem med en vanvittig innvandringspolitikk.

Arnulf Øverland er inne på en livslov når han sier:

«Menneskene er egoister. De har lov til å være det. De skal være det med god samvittighet. Den som ikke har sine selvoppholdelsesinstinkter i behold, han dør. Samfunnet må bygges opp på åpen erkjennelse av dette faktum.»

Norge, en del av Europa

Av E. L., Oslo

DEL II Rettsoppgjøret i Norge fra 1945

Det var ca. 100.000 mennesker i Norge som ble rammet av «rettsoppgjøret», av dem var omlag 60- 70.000 medlemmer av NS. Det fantes en del papir-medlemmer, men de fleste, la oss si 95%, gikk i partiet for å redde Norge som selvstendig stat, skulle man tro. At det også finnes noen som under slike forhold melder seg for å høste økonomiske eller andre fordele, er vel kjent i det politiske liv.

Det er ikke riktig når man sier at de rammede etter krigen utgjorde en liten del av Norges befolkning. Her må man operere med sammenlignbare størrelser. De siktede hadde som oftest kone og barn, foreldre og søsken som også ble rammet. Minst en halv million mennesker i dette land ble direkte eller indirekte berørt.

Som det fremgår var NS en

sterk bevegelse under krigen, uten sammenligning den sterke politiske organisasjon som Norge inntil da hadde hatt.

Fra Anders Langes avis, nr. 9, 1.5.-65, skriver samme herre bl.a. følgende:

«Nei, ungdom av idag, der var ikke mange Max Manuser (norsk sabotør) i Norge under krigen. Jeg anslår at vi hadde fem tusen på «vår» side og fem tusen på NS siden som var villige til å ofre sitt liv for sin sak. Og vi bør også huske at en rekke av NS medlemmer deltok med full iver og kamplyst både som offiserer og soldater der hvor vi enda fikk tid til å slåss mot tyskerne. Siden meldte minst 5.000 nordmenn seg til å gjøre fronttjeneste mot russerne. - De skjønner ingenting idag når hele den vestlige verden skjelver for russerne. For de ble jo straffet for innsatsen. Men heltemot vistes allikevel såpass meget at vi jøssinger har noe å flyte på. Men folket selv, den brede almenhet, satt og ventet på hvem som

skulle vinne.» Anders Lange var aktiv hjemmefrontmann under krigen.

De krigsfrivillige

Vi har ennå i friskt minne den finsk-russiske «vinterkrigen» 1940 og de sterke sympatier for Finlands kamp i hele Skandinavia. 500 nordmenn gikk i finsk tjeneste. De som kom tilbake, kom med palmer i hendene. Men de som gikk inn i krigen mot Russland på et senere tidspunkt, ble satt i fengsel - ulogisk nok. Vi husker folkeskremslene på den tid: «Når en gang Russland har tatt Finland, så kommer turen til Nord-Norge.» Mange erget seg over at Tyskland kunne stå passiv til vinterkrigen i Finland.

Denne frykten for Russland var på den tid ikke noen særnorsk frykt. Den var europeisk. Professor i historie, Karl Meyn, uttalte således høsten 1939 bl.a. etter å ha talt om de baltiske stater: «Hvor meget mer lok-

(Forts. side 6)

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Ansv. redaktør:
HAKON WARENDORPHAdresse: Postboks 3239 Elisenberg, 0208 Oslo.
Kontortider:Tirsdag og onsdag kl. 11-15.
Telefon: 22 56 10 34 - (Telefonsvarer).
Redaktørene treffes etter avtale.

Abonnement: Pr. år kr. 160,- (i omslag kr. 200,-, utland kr. 220,-).

Giro: Post 0808.51 64504. Bank 6063.0501248

Abonnement (10 nummer i året) løper til det oppgis skriftlig.

Annonser forskuddsbetales med kr. 2,- + m.v.a. pr. spalte m. Minstpris kr. 100,-.

Utgiver: A/S HISTORISK FORLAG

ISBN 0802-9652

Den gamle metoden - på ny

Menneskeheten har en lang historie bak seg under; «makt er rett». Den oppfatning at mennesket på grunn av sitt intellekt stod over andre dyr, vant frem. Ikke minst takket være de ferdigheter og resultater de oppnådde uten bruk av makt, fikk andre holdninger gjennomslag.

Filosof, diktere, religionsstiftere og deres tilhengere ble humanismens forkjempere. De ble talerør for nye menneskelige verdier og mål. Begreper som rettferdighet, samhold, ansvar og omsorg fikk bevisste uttrykk. Individet ble satt i fokus. Ytringsfrihet ble fakkell og forutsetning.

Dette har vært en lei nøtt å knekke for myndigheter og maktmennesker til alle tider over hele verden. En lei anstøtssten har det vært, når behovet for usannheter og fortelser har vært stort. Særlig problematisk har det vært i samfunn som vårt eget, som har fremstått som en løftet pekfinger på dette området. Look to Norway!

For å unngå å komme negativt i søkelyset, har ytringsfriheten fått små begrensninger i lovverket og er ikke særlig eksakt definert. Ny er loven som omfatter de udefinerte begrepene diskriminering og nedsettende omtale av folk på grunn av religiøs tro og etnisk bakgrunn. Vi kan rakke ned på vår nabo, på nordlendinger og svensker, med ikke f.eks. muslimer og «fargede» uansett om det ikke dreier seg om tro og farge. En særlov som skulle vært avvist på samme måte som «Elverumsfullmakten». Vi hadde lover som dekket området. Noen ny var ikke «turvande».

NS-folk var utsatt for ytringsforbud den første tid etter krigen. Det ble håndhevet med hård hånd. Etter hvert som behovet minsket og ensrettingens virkninger ble tilfredsstillende, kunne et nytt og listig system innføres. Det varer fortsatt.

Gjennom massiv påvirkning blir ord, begreper eller holdninger stigmatisert, sårmerket. De blir langsomt og systematisk tillagt negative egenskaper slik at adjektiver ikke lenger er nødvendig. De som overtok disse byrdene etter NS-folkene, er jo innvander-motstanderne. En rekke begreper og holdninger er gjort så belastende at et helt folk - som i inkvisisjonsdager - er knuget av skrekke for jesuittdommerne; NRKs og andre medias bannbullen.

I den siste tid er et annet begrep styrtet ut i mørket. Nasjonal, nasjonalisme. Det er ikke lenge siden fru Gro i en TV-debatt ble konfrontert med det forkastelige i å ta nasjonale hensyn. Hun vedte seg mot provokasjonen og ytret: «Er det så galt å være nasjonal, da?»

Det måtte så presiseres: Den løpske nasjonalisme, den negative, den fanatiske, den aggressive etc. Det er ikke så lenge siden slik presisering var nødvendig. Slik er det ikke lenger. Det nasjonale, nasjonalismen er stigmatisert. «Kulturradikalerne» har arbeidet i det skjulte. En liten dekkoperasjon var nødvendig etter de østlige avsløringene. Nå stikker de hodene opp fra sitt underjordiske eksil og legger premissene for samfunnsdebatten. En som har et nasjonalt sinnelag, som liker fenalår bedre enn pizza og ifører seg kortbukse heller enn Bermudashorts, er så mistenkeliggjort at han bare kan gjøre seg gjeldende hver gang Norge har OL-arrangement.

Dette er ikke en liten sak, en form for kverulering. Dette går på våre myndigheters vilje til ytringsfrihet

VOKT DEM FOR HUNDEN, den er fortsatt løs.

Av Frederik Skaubo

Aftenpostens Lars Roar Langslet har i sin avis 20.2.-94 et intervju med Bulgarias president, filosofen Sjelju Sjelev. Den snart 60 år gamle statsjefen er demokratisk valgt, men har «arvet» et land med dype sår etter kommunistenes herjinger. Han er ikke absolutt optimist når det gjelder mulighetene for å takle den kommunistiske fortid, og han er også en av mange som advarer mot å bagatellisere den røde fare ved å bruke nasjonalismen som den stygge ulven. Folks oppmerksomhet blir vendt mot fascisme og nazisme og registrerer ikke et fellestrekk i øst-europas politiske bilde; at kommunistene i ly av denne avledningsmanøver stikker hodet både opp og frem, bare iført nye hatter.

President Sjelev sa bl.a. i intervjuet:

- Den aggressive form for nasjonalisme som vi nå har fått i det østlige Europa, er organisk knyttet til den falne kommunismen. Det er en dyp sannhet i Brzezinskis ord: «Nasjonalisme er kommunismens siste tilflukt». Gammelkommunistene griper til nasjonalismen som en plattform for å lede folket påny.

- Er det en stor fare for Europa?

- Absolutt. Men det er stor forskjell mellom nasjonalisme i et lite land som har vært undertrykt, og vil gjenvinne sin

egen identitet - og nasjonalismen i en imperialistisk mammut-stat. Å søke egne røtter er et sunt behov. Å sette etniske grupper opp mot hverandre i nabohat, er livsfarlig.

- Vil multi-etniske stater gå i oppløsning?

- Jeg tror ikke på så drastiske konsekvenser. Separatismen går på tvers av selve livet, for vår verden er så liten, landene så nær knyttet sammen i kulturelle, politiske og økonomiske nettverk. Det vil nok bli funnet kompromisser som forener trygghet for minoritetenes rettigheter med lojalitet mot en felles stat. Skulle den rabiate nasjonalismen seire, ville det jo rive istykker alt sivilisasjonen har oppnådd til nå. Europa ville drukne i en flod av etniske kriger - slik vi ser det her i nabolaget.

«Desken» i Aftenposten fornekter seg ikke. Intervjuet har fått overskriften «demokratiet beseiret nasjonalismen». Stort galere kan det ikke formuleres. Kampen i Bulgaria og i de andre østlandene er kampen mot kommunismen. Presens er brukt fordi den kampen forgår fortsatt kontinuerlig. Om den blir vunnet beror bl.a. på om «de nyttige idioter» rundt om i den vestlige verden innser - slik det er klart formulert i intervjuet - at den nasjonalismen det er tale om i øst er kommunismens krampetreknings.

Når skurken ingen utvei ser, da blir han nasjonal, heter det. Eller som det er sitert i inter-

vjuet: Nasjonalisme er kommunismens siste tilflukt.

Men det er en ganske annen nasjonalisme enn den som f.eks. skapte Norgest kunstneriske storhetstid i forrige århundrede. Den som manifesterer seg i kommunismens kjølvann er et politisk, manipulerende virkemiddel og ikke en følge av åndelig overskudd. Jeg har vondt for å tro at Langslet har ønsket en så misvisende overskrift.

Til slutt og til vederkvegelse henter jeg fra intervjuet president Sjelevs motto: *Hvem ellers om ikke du. Når ellers om ikke nu?*

En god latter forlenger livet

De siste måneders ustanselige haking på og sjikane av frontkjempere satt i pennen av nulliteter og ignoranter i anledning minnesmerket, fikk meg til å finne frem et motto som skulle passe til situasjonen. Det er tillagt den populære, men ofte utsatte politiker Hanna Kvanmo:

Hun sier:

Et slags motto har jeg: Det meste er å flire av, og det man skal ergre seg over må nøye prioriteres.

Bautaen ved Tinnsjøen

Av I. C. Stridskleiv

En bauta er reist ved rasteplassen på Rudsgrønd ved Tinnsjøen, femti år etter senkningen av Tinnsjøfergen, den 20. februar 1944. De fjorten norske som gikk ned med fergen «Hydro» ca. 300 m. utenfor dette stedet, der Tinnsjøen er på sitt dybeste, ble minnet. Mange pårørende møtte til innvielsen. De hadde ikke glemt sine døde.

I motsetning til det som er fortalt i eventyrene om senk-

ningen av Tinnsjøfergen, var fergen meget dårlig bevoktet. Kanskje det var fordi tyskerne hadde en illusjon om at nordmenn ikke ville begå masse-drap på egne landsmenn.

Overingenør Jomar Brun, professor Tronstands nære medarbeider på Rjukan og i London, har skrevet boken «Brennpunkt Vemork 1940-1945» som utkom på Universitetsforlaget i 1985.

Han forteller at tungtvannet sto på åpne jernbanevogner på fergen. Fire containere som inneholdt det mest konsentrerte

tungtvannet var ikke fulle. De fløt opp og ble berget, og ble sendt til Tyskland uten problemer. Tungtvannet skulle brukes til forskning med tanke på ny energikilde. De allierte var allerede fra høsten 1942 klar over at tyskerne ikke satset på å konstruere noen atombombe.

På bautaen står ingen navn, og slett ingen alder på ofrene. Den yngste av de omkomne var fire år. Ingen tilfeldig forbi-passerende turist bør få betvile filmhistorien om de angivelig største heltene i norsk krigshistorie, der en av dem med fare for eget liv skal ha sørget for å redde alle barna på fergen.

Men denne historien har også virkelig helter; Halvard Grasdalen ofret sitt eget liv i forsøket på å løsgjøre en livbåt. Naboene, særlig Jon Dalen og Halvor Digerud reddet 29 mennesker, mens 18 omkom.

uten manipulering. Det har med den rett å gjøre som de nevnte humanister ga oss i arv.

Forøvrig, i anledning det nasjonale: Det er litt rart at våre EU-forhandlere er med på den vurderingen; at man adjektivløst kan gjøre nasjonalisme negativt. Ved siden av oljen er vel vår nasjonale egenart det eneste positive vi eventuelt kan bringe med inn i det europeiske fellesskap. Den burde de heller «oppgradere».

Når det kjente stadig overrasker

Fra E-tjenestens saga

Av John Sand

I okkupasjonstiden ble det opprettet flere E-tjenester. Først ute var sjefen for Justisdepartementet i Administrasjonsrådet, sorenskriver Harbek. Den 4. juni 1940 sendte han ut et rundskriv til landets politimestre om at Jonas Lie var ansatt som inspektør i bl.a. «politimessige anleggninger av politisk karakter». Oslo's Milorgsjef, major Langeland, kommenterer ansettelsen av Jonas Lie i «Dømmer ikke» s. 98: «Det mest påfallende er at Jonas Lie skulle ha telegrafisk underretning hvis en mann var flyktet.» Videre uttaler Langeland: «Justisdepartementet under Harbek organiserte med andre ord en offisiell norsk etterretningstjeneste for det tyske sikkerhetspoliti.» Det hører med til historien at etter krigen ble Harbek en meget streng dommer i «landssvik»-saker. I 1962 ble han æresmedlem av Dommerforeningen.

Av eksilregjeringen i London ble den første E-tjeneste FD/E etablert i London i januar 1941 med major Finn Nagell som sjef. Etterretningssjef Chr. Christensen skriver i «Det hemmelige Norge» at «FD/E kom i vanry, fordi virksomheten tildels ble oppfattet som politisk overvåking.» Tilsvarende opplyser professor Olav Riste i «Londonregjeringa I» at «blant nordmenn i London var det ein utstrakt mistanke om at «security»-sida ved E-kontoret vart brukt av regjeringa til politisk overvåking».

Med bakgrunn i et PM fra rittmester Bjørn Christopheren bestemte eksilmyndighetene 3. mars 1942 at militærseksjonen i FD/E skulle overføres til FO II. «FD/E ville etter dette bli eit security og over-

vakingsorgan» beretter Olav Riste. Den 17. september 1943 hadde C. J. Hambro foretrede i eksilregjeringen. «Han sa at E-kontorets ledelse var lite heldig sammensatt og at de ledende hadde en altfor ensidig politisk innstilling», heter det i møtereferatet. Statsråd Paul Hartmann forteller i «Bak Fronten» at E-kontoret «vesentlig er besatt med arbeiderpartifolk». Hartmann beklager seg også over «det sektvesen som forekom fra fagorganisasjonens og arbeiderpartiets side».

I okkupasjonstiden etablerte norske eksilmyndigheter i Sverige en rekke kontorer. «Rettskontoret drev således overvåking i flyktingesamfunnet», opplyser professor Ole Kristian Grimnes i «Et flyktingesamfunn vokser fram». Militær etterretning og sabotasje i Norge ble stort sett utført av norske agenter i britisk tjeneste. «- alle utgifter, ca. kr. 80.000,- som engelskmennene betaler i dag som lønninger til folk som utfører hemmelig arbeid i Norge, sabotasje o.l. Disse folk kommer på denne måte i et slags avhengighetsforhold til britene, og gir rapporter direkte til konsul Nelson ved den britiske legasjon i Stockholm», skriver statsråd Hartmann.

I London var E-kontorets årlige utgifter over £ 80.000,-. I tillegg kom lønninger. «Etter sakens natur kan det ikke foretas alminnelig revisjon av disse utgifter» opplyser finansminister Hartmann.

Forfatteren Sigurd Hoel kalte det norske eksilmiljø i London for dvergenes paradys. Noe riktig er det nok i denne karakteristikk. Den måten Trygve Lie behandlet Nygaardsvold på er bare ett eksempel. I Nygaardsvold-biografien «I malstrømmen» forteller Harald Bentsen:

«Hjelmtveit pekte på den sensurinstans som Trygve Lie hadde utgjort i forhold til regjeringen og som statsministeren tidlig fikk erfare . . . Fra nyttår til 22. april 1941 hadde Nygaardsvold skrevet tre lange brev til Frihagen uten at noen var kommet fram.» «Og enda forsikret han meg i utenriksdepartementet at brevene skulle gå med fly dagen etter de var innlevert» sa Nygaardsvold. Samme forholdsregler traff Trygve Lie overfor president Hambro. Da han under opphold i London fikk en dame til å skrive noen brev for seg, kom damen etterpå og fortalte Hambro at hun hadde fått instruks om at alt hun skrev for ham skulle forevises Trygve Lie. Damen sa til Hambro at hun ikke ville medvirke til slikt spioneri.

Hambro skrev i sin dagbok at han «følte seg omgitt av en (Forts. side 6)

Frontkjemperne - på hvilken side kjempet de?

Av Olav Ø.

Oberst Leif Schanche uttalte til Aftenposten 31. januar d.å.: «Men frontkjemperne kjempet ikke på finsk side...» og så videre i kjent hatsk stil.

Selv deltok jeg i «Fortsettelseskrigen»; i Vinterkrigen var jeg for ung til å få delta.

Etter lengre tid i første linje i kamp - ikke bare mot stalinistiske styrker, men også mot bitende kulde, lus og kakerlakker, ble jeg sammen med mine kamerater kalt tilbake fra fronten våren 1944.

For min innsats i de nordkarelske skoger ble jeg i sin tid tildelt «Fortsettelseskrigens Lapplands-kors». Sammen med dette kors fulgte nedenstående skrivelse, datert Rovaniemi 6.12. 1958, som i norsk oversettelse lyder:

«Fortsettelseskrigens Lapplands-kors tildeler jeg Dem til minne om de falne og som et ytre kjennetegn på Deres deltagelse ved forsvaret av vår frihet og vår hjemstavn. Måtte

dette kors for Dem og kommende generasjoner bety en forpliktelse til å holde vedlike en våken forsvarsberedskap for et fritt og selvstendig Finland.

O.J. Willamo oberst.»

Så kan jo den som er i stand til å lese innenat, selv besvare spørsmålet i overskriften!

- La meg få føye til dette:

Krig er ikke bare oppofrelse, umenneskelig slit og - ja, djvelskap; krig er også politikk. Og landsforræderi er betinget av tre faktorer; dag, klokkeslett og sortkledd politikere. Om frontlinjene og fienden er de samme - og kameratene, de som til høyre og til venstre for deg kjemper sammen med deg, villige til å ofre livet for det vi alle tror er rett og riktig, så er det de sortkledd som har din og dine kameraters skjebne i sin hule hånd; den ene dagen hele Nordens helter, den neste de usleste forrædere.

Skal det da være så vanskelig å se og erkjenne dette historiske faktum -?

Har man intet lært og all ting glemt?

Av Ole B. Hovengen

«Om og om igjen lovet vi hverandre Aldi mer 9. april». Gjennom et halvt hundre år sto forsvarssaken sterkt både i folket og i bevilgende organer. Men nå later lærdommen fra 9. april til å gå i glemmeboken. Og det skjer i entid med økende grunn til å frykte 9. april-lignende rystelser». - Sitat slutt fra avisens (D.T. og B.B.) leder 7. januar. - Sannere kan det ikke sies.

«Det brukne geværs» riddere saler igjen. Forsvaret skal kvistes slik det nærmest ble eliminert før krigen. Da Nygaardsvold-regjeringen vendte hjem etterpå, hang den i en tynn tråd riksrettsmessig, etter den katastrofemessige nedbygging av Forsvaret. Norsk ungdom ble nærmest forsvarsløse sendt ut mot verdens den gang sterkeste angrepsnasjon, - Hitler-Tyskland. I dag er avleggere av «Det brukne gevær» på ville veier med å nedbygge Norges forsvar på nytt, og argumentene er grumsete. Eller i beste fall så tankeløst og ansvareløst at man må frykte hvem som har fått politisk makt

i denne forbindelse. - Ikke før hadde det lysnet på Sovjet-Russlands røde himmel med bl.a. at «Skammens mur» ble revet, og Gorbatsjov m.fl. viste oss og verden et mindre krigersk ansikt. Omgående kom kravene om «nå var det intet mer å frykte», - eller som en viss Chamberlain som viftet med «fred i vår tid!»... Men det var ikke bare lutter snille menn tilbake i det oppstykkede gamle Sovjet, det var ikke bare duer som fløy under en tilsynelatende blå himmel. En hauk slapp inn i Kreml. En psykopat ved navn Vladimir Wolfovitsj Sjirinovskij (navnet skrives i norske aviser noe forskjellig) har etter valget fått en makt som skremmer, mildt sagt. Det er ikke så meget hans person som avskrekker, men i langt større grad at han fikk så stor oppslutning.

Det er å håpe at han er et forbigående fredsfarlig fenomen, og at hans makt ikke øker. - Det gamle Sovjet er flerret i flere stater, som ikke minner særlig om fred og fordragelighet seg imellom, og med sine våpen. Hvorledes dette kan utvikle seg vet ingen. På Kola er

ikke en eneste enhet fjernet fra raketstakittet. Med den nevnte psykopat i Kreml som ikke står en Hitlers ambisjoner fjernt, hans uttalelser vitner om psykopatens sluhet og han forsøker å vri seg unna sine mest rabiate uttalelser. Her skal kun siteres et par av dem: «Jeg er en diktator. Hva jeg vil gjøre er stygt, men godt for Russland.» Litt til: «Jeg vil begynne med å klemme Baltikum (Estland - Lettland og Litauen) og andre små nasjoner. Jeg bryr meg ikke om de er anerkjent av FN!» - La det holde med: «Jeg vil ha tilbake Finland og Polen.»

Med den gale mannen i Kreml etter sjokkvalget, og andre lite lyse tilstander i det som skjer i konglomeratet av stater hos vår østlige naboer, er det ikke tid for å nedbygge vårt forsvar. Det får bare håpes at det blir et utvidet samarbeid østover, men før dette blir annet enn illusorisk og forholdene stabiliseres, må ikke Norge legges bekvemt for en eventuell okkupasjon. - Har man da intet lært og all ting glemt?

(Har vært inntatt i Dr. Tidende januar 1994.)

Det originale hjørnet

- DET SENTRALE?

**Mennesket,
denne eiendommelige tilfeldighet
i det store univers.
Den eneste skapning
som vår klode
aldri vil savne.
Som fødtes og døde,
intet til gagn.**

HaWa

HISTORIEFORFALSKNING AV HVILKEN HISTORIE?

Ettertankens bitre trauma

Av lektor Arne Roll

I siste nummer av det meget seriøse all-europeiske organ The European (21.-27. januar 1994) står det å lese i redaktørens spalte, den europeiske presseoversikt:

«I mange år trodde man at nazistene brente ned Riksdagsbygningen i februar 1933. I dag vet vi at dette sannsynligvis ikke var tilfelle.»

I en menneskealder gikk jeg og andre plikttoppfyllende historielærere i norske gymnas og brukte riksdagsbrannen i 1933 som et hovedbevis på tysk, og særlig nazi-tysk, utstudert djelveenskap, og så er det kanskje ikke sant det heller.

Sin vane tro vil norsk presse ikke med ett ord nevne at nyere historisk forskning kan ha kommet til andre resultater. Vil redaktøren eller andre lesere av Folk og Land kort si hva som ligger til grunn for den antakelsen at nazistene (for én gangs skyld?) var uskyldige?

Jeg har russisk hovedfag og har i pensjonisttilværelsen min studert historiske avsløringer om vår allierte under krigen, herr Stalin, som vi kommunister beundret. Jeg kan i ettertankens bitre trauma ikke se annet enn at Hitler i sin såkalte nazi-propaganda hadde rett i det vesentligste av det han sa om faren fra øst, faren fra kommunismen. Norsk presse har hittil vært temmelig uinteressert i enhver nyorientering om siste krigs avslørende fakta.

Av professor dr. med.
Randolf Alnæs, Oslo

Oberst Leif Schanche har 12.11.-93 ved innlegg i Aftenposten kritisert min historieoppfatning. I september 1944 kapitulerte Finland overfor Sovjet. Finske allierte ble plutselig fiender. I følge fredsavtalen med Stalin skulle tyske tropper forlate landet på kort varsel, avvæpnes og utleveres til russerne. Som offiser vet Schanche sikkert at det ikke lar seg gjøre å flytte en eller flere divisjoner over natten på dårlige veier uten forberedelser.

Redselen på finsk side for ikke å overholde fredsavtalen, særlig avvæpne og utlevere tyske tropper, av frykt for represalier og strengere betingelser, gjorde at de måtte «dytte på» for at tilbaketrekningen skulle gå fortere. Naturlig nok måtte tyske tropper forsvare seg når de ble angrepet, selv om det var av tidligere allierte. En utlevering til Sovjet ville bety døden for de fleste, også for nordmenn. Om den vanskelige situasjon som Finland dermed satte sine allierte våpenbrødre i, kan man ha forskjellige tanker, også om det moralske aspekt. Imidlertid ble denne del av avtalen stort sett sabotert, men enkelte forsøk fra finsk side viser hvor stor frykten var for russisk invasjon. Den norske avdeling fikk lide samme

skjebne som tyske avdelinger. Slik er krigen.

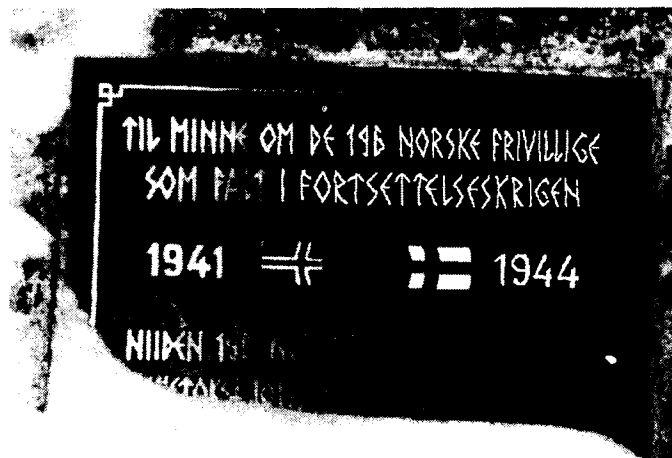
Ellers kan kortene blandes etter smak og behag, også for oberster. For meg er det motivasjonen for frontkjempernes innsats som teller. De meldte seg til Den norske legion for å kjempe med Finland, mot

sisk taktikk i følge Lenin, nemlig å avvente til slaget var utkjempet mellom vestmaktene, for så å marsjere inn i Europa som befriere. Dette for å fullføre sin ideologi om verdensherredømme. Hvorom alt er, så har senere avsløringer om Stalins masseutryddelser, blant

av østområder skyldes at krigsmateriell og våpen stod på jernbanevogner og enda ikke var lastet av.

Obersten prøver å devaluere initiativtakeren til minnesmerke ved å trekke frem en historie om eksekusjon av nordmenn som denne var avkommandert til. Det var uheldig nok, men på den annen side vet alle at slike oppdrag i krig ikke kan nektes. Eksekusjon var uttrykk for represalier etter likvidasjon av generalmajor Karl A. Marthinsen. Alle i motstandsbevegelsen måtte vite på forhånd at slike represalier ville bli tatt. Men kan man la en hele gruppe mennesker bli lidende av den grunn, snart 50 år senere? Mange ganger kan man få inntrykk av at frontkjemper blir behandlet som om de tidligere aldri var blitt straffet.

Dessuten, lignende historier finnes også på den «andre siden», eksekusjoner under og etter krigen, for eksempel Sigfred Andersen eller «gulosten», en historie fra Vadheim i Sogn, hvor en kjent norsk forbryter i engelsk uniform hevnet seg ved å skyte tyske soldater, med påtaleunntatelse fra Kongen i statsråd juli -45; overgrep og feilaktige likvideringer under krigen for eksempel Elsa Kristoffersen 8.12. -43, ved broen til Nesøya (Fritt Folk 9.12. -43 og flere andre aviser, blant annet (Forts. side 6)

bolsjevismen, for sitt livssyn, sine verdier og idealer - med livet som innsats. Den avhoppede major Viktor Suworow har i sin bok «Der Eisbrecher. Hitler in Stalins Kalkül» fra 1992 (oversatt fra engelsk), dokumentert at store troppestyrker var oppmarsjert ved den russiske grense i 1941. Det kan være tvil om hva troppene skulle brukes til, om det var til angrep på Vest-Europa eller om det var uttrykk for vanlig rus-

annet henrettelser av flere tusen polske offiserer og deportasjoner av millioner uskyldige mennesker til Sibir, vist at frontkjempernes motivasjon basert på realistisk trusel, var holdbar, i dag som tidligere. Hitler hadde muligens følt seg provosert og misforstått oppmarsjen på russisk side, eller hadde begrunnet mistanke om at styrkene skulle brukes til angrep, og kom Stalin i forkjøpet. At det gikk så fort med erobringen

MÅNEDENS PERNILLE:

«Her har vi en som virkelig vil det gode, men som kommer skjevt ut,» sa Gullet. Vi spiste frokost sammen lørdag den 12.2., og hun hadde vunnet loddtrekningen om å lese Arbeiderbladet først.

Antagelig spurte jeg om hvem hun snakket om, for hun fortsatte. «Det dreier seg om avisens utenriksredaktør, Øyvind Johnsen. Det er hysteriet i forbindelse med Samaranch han tar for seg under overskriften «Dagens kommentar». Han skriver at denne blir behandlet som en særlig ondsinnet krigsforbryter av norske media og enkelte idrettsmenn, og konkluderer med at hysteriet er en patetisk illustrasjon på den norske dobbeltmoralisme, og han om det, men det er litt av hvert her som du må ta deg av.» Jeg behøvde ikke å be henne fortsette, for hun leste opp hele Johnsen kommentar høyt for meg.

Så fikk jeg hennes kommentar, som munnet ut i at Johnsen selv hadde blitt et offer for den norske dobbeltmoralisme, som han skrev om.

Jeg la Johnsen kommentar til side. Jeg har latt innholdet synke ned i meg. Nå har jeg tatt den frem igjen for å få den ut av tankene.

Jeg antar at Johnsen, da han fikk ideen til kommentaren, hadde vanskeligheter med å forme den. Forsoningen i Spania etter borgerkrigen og også den fredelige overgangen til demokrati etter Francos død har fått ham til å tenke på Norge etter 7. mai 1945.

En borgerkrig er, så vidt jeg kan forstå, enda verre enn krig mellom stater, ja, selv de sovjetrussiske troppenes fremferd i de delene av det daværende Østtyskland som de erobret. Vi er jo daglig, via fjernsyn og presse vidner til redslene i det forhenværende Jugoslavia. Og

den spanske borgerkrig var visst også grusom. Finland hadde jo også sin borgerkrig, og to romaner jeg leste, jeg husker ikke navnet på forfatteren, fortalte om det samme.

Jo, Johnsen må ha kommet til å tenke på Norge, hvor det var okkupasjon og ikke borgerkrig, men heller ingen forsoning, og føler seg på vikende grunn. Og så er det han, jeg må vel kalle det begynner som eventyrforteller, og her må jeg plage leserne med et lengere sitat:

«Det er særlig IOC-sjefens fortid i den spanske fascistbevegelsen som faller gode nordmenn tungt for brystet. Det er interessant i flere perspektiver, ikke minst i et Norge der vi - heldigvis - ikke diskriminerer dem som ved feiltrinn i ungdommen havnet i Quislingpartiet Nasjonal Samling. Enkelte av dem har blitt folkekjære politikere i vår nasjonal-

forsamling. Også Samaranch havnet i fascistbevegelsen som tenåring, da Spania var splittet i en dramatisk og uforsonlig borgerkrig. I motsetning til i Norge ble imidlertid ikke fascismen styrtet i Spania, og dermed kom ikke det dyptgående politiske, moralske og rettslige oppgjør vi hadde og som rettet opp livsbanen for mange av dem som havnet på feil side i Norge.»

Nå vil jeg ikke se bort fra at Øyvind Johnsen ønsker seg at det hadde forholdt seg slik.

Ja, tenk om det ikke hadde vært noen diskriminering av dem som tenkte anderledes enn det tillatte i okkupasjonsårene! Eller at enkelte av dem, ikke bare Hanna Kvanmo, hadde blitt folkekjære politikere i vår nasjonalforsamling. Far mener forresten at det var en som ble innvalgt fra Buskerud i sekstiårene, men som førte en nokså anonym tilværelse i den

perioden han satt på Stortinget.

Hvordan det «politiske, moralske og rettslige oppgjør vi, (les Norge) hadde», kan ha «rettet opp livsbanen for mange av dem som havnet på feil side i Norge,» er i alle fall ikke jeg istand til å forstå. At de har klart å «rette seg opp» er i et hvert fall ikke rettsstatens for tjeneste. Det er ene og alene deres egen fortjeneste.

I Finland ble man også forsonet etter sin borgerkrig. Her til lands råder de uforsonlige fortsatt grunnen.

I Norge var det, så vidt jeg kan forstå, ingen borgerkrig, men divergerende syn. Derimot var det mørklegning. Og den vedvarer fordi det er så mye som fortsatt må mørklegges fordi det ikke tåler be-lysning.

Kommentert kommentar

Går vi mot ...

(Forts. fra side 1)

Red. anmerkning:

Det er nok mange av avisens lesere som stiller seg tvilende til at det er nazismen som har tatt bopel i det norske folk. Den onde ånd ble faktisk tilført det norske folk av primas i Den norske kirke, Biskop Eivind Berggrav. Kirkens aksept til «Folkedommen over NS», av sagt uten defensorat med tiltalte bundet og kneblet, er såvisst intet nazifiseringstiltak. Det er med respekt å melde usselhetens verk av ynkelighetens apostler. De trengte ingen nazisme til sine gjerninger.

Historieforfalskning ...

(Forts. fra side 5)

dre Aftenposten 28.4. -44); såvel som i maidagene -45 hvor foreldre som forsøkte å hindre overgrep regulært ble skutt ned, for eksempel ved arrestasjon av medlemmer i familien Lognvik i Rauland (dokumentert i flere aviser høsten 1947) - episoder som aldri ble bestraffet. Skal alt fortelles som Schanche sier, så er det mye som må takes med.

Det siste forsøk på å hindre minnesmerke over falne nordmenn i Finland kommer i et innlegg i Aftenposten 13.12. -93 av Olav Trygge Storvik. Han skriver sin egen historie: «Men det er vanskelig å tro at den (lokalbefolkningen) ser med særlig stor sympati på folk som sammen med tyskerne la byen (Rovaniemi) fullstendig i grus da de trakk seg ut». Dette til tross fra korreksjoner fra oberstløytnant Erling Lund i Aftenposten 15.7. -93. Om Storvik hadde lest litt av historien blant annet Frode Halle «Fra Finland til Kaukasus. Nordmenn på østfronten 1941-1945. Litt av deres historie - fortalt av dem selv» fra 1972 ville han oppdage en annen historie. Ikke tyskere eller nordmenn la byen i grus, men finske granater som slo ned i forsøk på å fordrive tyske tropper. Granatregnet traff også et ammunisjonstog og matvarelagre som førte til brannutvikling. Imidlertid forsøkte tyske tropper å begrense omfanget av brannen, blant annet ved å sprengte luker i byen for å hindre videre spredning, men dessverre til ingen nytte.

Mange argumenter skal brukes for å hindre en rettsmessig oppført minnesbauta for egne penger. Det ser ut som det er like vanskelig i dag å debattere frontkjemperne som for snart 50 år siden. Argumentene er ofte like irrasjonelle, ofte like mye uttrykk for «masse-

hysteri», slik professor Langfeldt beskrev det for mange år siden. Det er tross alt ikke Karl Johan den skal stå på. En bauta kan være symbol for så mye - også potens, men la oss ikke overdrive dens styrke, kanskje er den ikke så stor allikevel, om det nå er det det dreier seg om. Forståelse kan føre til tilgivelse heter det. Er det ikke på tide å rekke hverandre hånden.

(Artiklen er tilbudt Aftenposten, men avist)

Når det kjente ...

(Forts. fra side 4)

aura av mistenksomhet». Om eksil-regjeringens medlemmer skrev Hambro i sin dagbok: «Grunnskaden for dem alle er deres livs fullkomne uvirkelighet. De er løst fra realitetens jordbunn og fører en gresshoppetilværelse alle sammen. De veiver ikke og de syr ikke».

Hvor farlig E-tjenesten dengang var ble påpekt av president Hambro i Odelstinget 20. juli 1949. Presidenten sa bl.a.: «Regjeringen gjennom Hjemmefronten brukte som informasjonskilder i Norge, personer som ikke hadde spesiell trening i politisk eller offentlig ansvar og som kunne sende inn de merkeligste anklager mot navngitte personer, som ikke fikk anledning til overhodet å vite, hva der ble skrevet om dem. Jeg er overlærer Haug takknemlig fordi han har tatt opp denne sak og bragt inn for retten en anonym skrivelse til Regjeringen som har vært trykt i utdrag, hvor han for det første beskyldes for å være forræder og for det annet det anbefales å likvidere ham».

Det kom ingen innvending mot Hambro's innlegg.

Noen vil spørre: Var overlærer Haug NS og medlem av Lærersambandet? - Nei, det opplyses om ham at han tilhørte Hjemmefrontens innerste ledelse og at det var ham som organiserte Lærerfronten. Hvorfor skulle han da likvideres? - Direktør Lorentz Vogt svarer på dette spørsmålet i Tønsberg Blad 20/11 1950:

"Haug begikk en dødsynd. Da «Kretsen» i strid med norsk lov, men i overensstemmelse med en Quisling-forordning vilde avskaffe de valgte kommunestyrer og erstattet disse med autoritært oppnevnte, stillet Haug seg på rettens grunn. Han samarbeidet med så utmerkede nasjonale menn som professor Jon Skeie, dommer Debes, sjefredaktør Nesse og mange andre.»

Direktør Vogt skriver også: «Intet menneske kan idag vite hvilke sladderhistorier der lig-

HJELPEORGANISASJONEN BERIKTIGER Norges Røde Kors sa ikke nei!

Av Eivind Saxlund

I Folk og Land nr. 2, 1994 står det i en artikkel "Da Tysk Røde Kors henvendte seg til Norges Røde Kors med spørsmål om å formidle bistand til nordmenn som var blitt krigsinvalid på Østfronten, sa Norges Røde Kors nei".

Denne påstand er uriktig. Sannheten er den motsatte.

Da tyske Røde Kors i 1954 rettet en slik henvendelse som nevnt til Norges Røde Kors, var situasjonen den at Norges Røde Kors ikke hadde noen liste over norske invalider fra Østfronten. De rettet derfor en henvendelse til denne avis ved daværende ansvarshavende re-

daktør Finn Bruun Knudsen for å få hjelp.

Dette resulterte i at Hjelpeorganisasjonen for krigsskadede ble stiftet. Norges Røde Kors' henvendelse var den direkte foranledning til dette, selv om Hjelpeorganisasjonen både faktisk og rettslig sett har stått på egne ben.

Norges Røde Kors har imidlertid hele tiden vært vår hjelper og samarbeidspartner slik at vi har vært i stand til å kunne yte den hjelp til våre krigsinvalid som vi gjør innenfor rammen av de praktiske muligheter som finnes. Samarbeidet har til enhver tid vært svært godt, og vi er takknemlige for den hjelp vi har fått.

To korsbærere til minne

Av Karl Holter

STORKORSET

Der var en mann som korset bar
og alle vet vi hvem han var
han segnet under korsets vekt
som sagnet gikk fra slekt til slekt,
den var så tung å bære fram
den byrde som var lagt på ham
de naglet ham til korset fast
der hang han til hans øye brast.

Men denne syndefulle jord
fikk dog i arv de skjønne ord
«Forlat dem thi de vet jo ei
hva urett de har gjort mot meg!»

Og disse ord på korset sagt
til alle tider står ved makt
de bringer håp til mange små
som fikk et kors å bære på
de lyser som en hellig ild
for dem som før i mørket vild
de ord skal stå i evighet
at kristendom er kjærlighet.

TIL BISPEN

Du fikk ditt kors fordi du stred
i rette tid på rette sted
din kjærlighet - din kristendom
fikk utslag i din folkedom.

Du skrev i hast med hat og flid
den rette bok i rette tid.
Men akk! av Kristi skjønne ord
der fantes ikke minste spor.

Du tutet i en ulveflokk
i rettsoppgjørets ragnarok.
«Straff din næste du kristensjæl
døm ham til døden - skyt ham ihjel -
tred ham i støvet med jernskodd hæl!»

For dette høstet du megen ære
og kan ditt storkors med stolthet bære.

GOD PÅSKE!

Norge, en del av ...

(Forts. fra side 2)

ker ikke Finland!» «Men», sa han, «die Frage ist nicht eine finnische Frage. Es ist eine skandinavische!»

Ledende NS-folks holdning under okkupasjonen

Detsom spesielt ledende NS-folk hadde innblikk i, var hva som foregikk på det politiske plan i Norge under krigen, og

hvilket oppbud av mot og standhaftighet som måtte utvises ovenfor okkupasjonsmyndighetene. Spesielt var rikskommissær Terboven en farlig mann, som også var en stor intrigemaker for å oppnå egen makt og posisjon. Det kan nevnes en rekke eksempler på det. Her trekkes bare frem ett:

Overlege Scharffenberg, en av de ledende motstandsmenn i Norge under krigen, offentliggjorde en stor artikkel i Morgenbladet, 8. mai 1954, hvor han belyser kampen mellom Quisling og Terboven. Det hadde funnet sted et attentat på Nordlandsbanen, hvor et tog med tyske militære var ødelagt. Terboven forlangte gisselskyting i et antall av 10.000 nordmenn. Utenriksråd Finn Støren og Quisling fikk forhindret at disse uskyldige mennesker skulle represalieskytes i februar 1945. Saken gikk helt til topps i Tyskland under meget dramatiske forhold. Enden på det hele ble at Terboven måtte forlate Berlin kl. 4.30 om natten «i unåde», og at ingen gisselskyting skulle foretas.

Professor Johan Vogt skriver bl.a. i Arbeiderbladet, 2.9. 1964, følgende:

«Det var i Norge heller ingen hungersnød. Kostholdet i Norge var nok overmåte margert, men nordmennene var likevel ved frigjøringen sunne og friske, hva som vakte stor forbauselse hos de norske myndighetene da disse vendte hjem fra London. I Nederland var det derimot den siste krigsvinteren 16.000 mennesker som døde av sult.» ...

«Det var bare ett alternativ til det opprettede Quisling-regime, nemlig omdannelse av Norge til et protektorat, i likhet med de okkupasjons-systemer som man fikk i Nederland, Bøhmen og Polen. Vi ville i dette tilfelle hatt et langt større tap av menneskeliv enn hva vi faktisk fikk.» ...

«Vi vet nå at Quisling i krigen siste to år bare vek tilbake for et brudd med tyskerne, fordi alternativet for hans styre ville bli et tysk protektorat, hva som ville ha påført det norske folk overmåte store byrder.»

Resultatet av Quislings og hans regjeringens arbeide i okkupasjonsårene kan oppsummeres i H.M.Kongens ord på en fest, som Oslo kommune holdt for ham høsten 1945: De lød: «Norge har sluppet bedre fra okkupasjonen enn noe annet tyskokkupert land. Og det skal vi takke Gud for.»

Kort tilbakeblikk før 1939

Vidkun Quisling holdt en tale 17. mai 1943 hvor han fortalte at han som ung offiser i Russland i 1918, under inntrykk av den første verdens-

Fatwaen kontra folkedommen

Av R.J.H., Bærum

Flere fjernsynskanaler og andre media har i den senere tid behandlet fatwaen som presteskaperet i Iran utlyste over Salman Rushdie og utgiverne av boken «Santanske Vers». Fatwaen har sin parallell i den folkedommen biskop Berggrav utlyste over alle NS-folk og deres familier. Ingen har vært villig til å behandle tema vedrørende biskopens folkedom over sine landsmenn i 1945. Underregnet kan ikke se at det er noen prinsipiell forskjell mellom den dom det iranske presteskaperet utlyste over forfatteren og utgiverne av boken «Santanske vers» og den folkedommen biskopen avsa over 100.000 landsmenn i 1945. Biskop Berggrav og hans folkedom har ligget som en hemske over en del av det norske folk i deres omgang med sine landsmenn i nesten 50 år. Likeledes

har biskopens fatwa vært en hemske for det religiøse liv hos en del av NS-folket.

Alle som har hatt lyst til å forfølge NS-folk har kunnet gjøre dette under dekke av biskopens pamflett og beskyttet av landets samlede presteskaper. Ingen i den norske kirke har tatt avstand fra biskopens folkedom, ingen av presteskaperet i Iran har vært villig til å oppheve den nå fem år gamle fatwaen. Den store forskjellen mellom biskopens folkedom og fatwaen ligger i et ingen har oppfordret til fakkeltog for å fordømme virkningen av biskopens bannlysning av hans landsmenn. Det er ei heller blitt stilt spørsmålstegn ved biskopens hensikt med den fatwa han lyste over sine landsmenn i 1945. Spesielt interessant er bannlysningen sett i relasjon til Berggravs handlinger i april-dagene 1940. Krevde biskopen fatwaen over sine lands-

menn for å hindre at det ble stilt spørsmål ved hans egen opp-treden og fremferd under hans kjente skogstur i Nordmarka i april 1940?

Tenkte de?

I en anmeldelse av Eystein Eggens bok «Gutten fra Gimle» skriver Hans Fredrik Dahl i Dagbladet:

«Vi aner at det store rettsopp-gjøret etter 1945 får konsekvenser både to, tre og fire generasjoner framover. Tenkte de noen gang på det, de jurister som i seirens overmot fastsatte opp-gjørets drakoniske rammer?»

Drakonisk om en lov over-settes gjerne med urimelig streng. Vi «velger å tro» at det grusomme gespenst Dracula har fått sitt navn via samme ordstamme. Refleksjonene gjør seg selv.

krig og av den russiske revolusjon, utformet de tanker og grunnsetninger som i alt vesentlig utgjorde bevegelsens idémessige grunnlag og innhold. Ansikt til ansikt med krigen og revolusjonen fikk han et overveldende inntrykk av at hele vår sivilisasjon havnet i den største krise i hele sin historie. Med en naturlovs nødvendighet ville, sier han, den kapitalistiske kristne verden bryte sammen i den materialistiske kommunisme, hvis man ikke fant frem til positive råd-bøter.

Han håpet imidlertid i sin utlendighet, at det var andre hjemme som ville ta opp arbeidet for å gjenreise Norge. Særlig satte han sin forhåpning til Fridtjof Nansen, og han ville da stå ham bi også i dette arbeide. «Flere ganger talte jeg med ham om disse ting,» sier han videre. «I særlig grad så også Nansen Norges sak i sammenheng med det germanske, europeiske og russiske problem. Og han hadde også i særlig grad forutsetningen for å gjøre en stor innsats her.» Våren 1930 døde imidlertid Nansen, og Quisling så at det var hans plikt ikke igjen å reise ut som opprinnelig tenkt, men å bli hjemme, selv ta saken opp i Norge, og vie den all sin kraft.

I Norge var det i 1930-årene tildels dårlige tider, og den sosiale nød var følbart for mange. Den politiske situasjon var ikke minst av den grunn tilspisset, og man kan forstå dens bakgrunn. Dog vil jeg her trekke frem den agitasjon for illoyalitet mot samfunnet som ble drevet i 1930-årene fra ra-

HAKEKORS I PIKEANSIKT

Av I. C. Stridsklev

14.1.-94 sto i Aftenposten:

«Tysk protest mot voldsbruk. Rundt 15.000 mennesker demonstrerte i går i den tyske byen Halle mot et overfall der en 17 år gammel funksjonshemmet jente i rullestol ble overfalt av høyreekstremister. Piken er fullstendig slått ut etter at hun mandag fikk skåret inn et hakekors på 4 ganger 3 cm i venstre kinn. Dette skjedde etter at to unge menn og en 15 år gammel jente forlangte at hun måtte gjenta deres slagord «Heil Hitler», «Krøplinger skal gasses» og «Utlendinger forsvinn». Hun nektet og de skar hakekorset i kinnene hennes.»

(Avvist av Aftenpostens debattredaksjon)

dikalt hold. Når ledende politikere direkte talte for den simpleste form for forræderi kunne det ikke annet enn å gå galt.

(Avsluttes neste nr.)

Venstresidens ...

(Forts. fra side 8)

derfor kanskje ikke lett for ham å nevne seierherrenes alvorlige

Et par dager etter ble historien dementert, riktignok bare i radio.

Men slikt har virkelig hendt. Det var ikke i Tyskland, og det var ikke «høyreekstreme» som gjorde det. Det var tre av de «finere» menn i en norsk bygd. Det var først i 1950-årene. Pikebarnet var omtrent 10 år. De skulle voldta barnet. Men først skulle tyskerungen brennemerkes. To holdt henne, mens den tredje sved hakekorset inn i pannen hennes med en glødende spiker. En kvinne kom til og rakk å hindre voldtekt. Likevel fikk ingen hindret at en annen god nordmann klarte å voldta henne før hun fikk sin første menstruasjon 12 år gammel. Sårene på sjelen er ennå ikke grodd. Historien kan leses i boken «Tyskerungen» av Emilia Sommer. Gyldendal 1990.

brudd på menneskerettighetene etter krigen.

Jeg føler at venstresiden i norsk politikk har brukt Vietnam som poteter. Disse tjente som et avløp for frustrasjoner mot makthaverne i Vesten i 1960- og 1970-årene. Og da krigen var over og potetene var halvt svelget, lukket folk som Furre og Hagtvet øynene for diktaturet i Vietnam. I andre

FERIE UNDER MIDNATTSSOL

En unik mulighet til positiv fritid i nord. Camping m/bekvemmeligheter, fiskevann og merkede skogsløyper. Utleie av sommerstue med moderne utstyr.

Krogstadunets samlinger med utstilling av husflid og håndverksarbeider, redskap og innredninger fra oldefars tid til idag. Alt i ekte miljøer på gammel odelsgård, 3,5 km fra Sørreisa sentrum og 18 km fra E6 ved Bardufoss.

Åpent 15. mai til 15. sept. Grupper (og andre) velkomne hele året etter avtale.

Krogstadunet, Åshild og Ivar Krogstad, Finnset, 9310 Sørreisa. - Tlf.: 77.86.10.71. Mobil: 94.64.29.26.

Ring eller skriv etter opplysninger og for avtaler!

VENNEGAVER

TIL "FOLK OG LAND"

Vi kvitterer denne gang for tilsammen kr. 11.925,-.

TAKK FOR FØLGENDE BIDRAG:

K. C., Skårer	kr 100,-	M. A., Ålesund	kr 200,-
A. L., Hernes	kr 200,-	G. S., Harstad	kr 100,-
A. H., Stanghelle	kr 200,-	J. E. L., Aull	kr 140,-
E. J., Narvik	kr 40,-	E. V., Øverbygd	kr 200,-
L. R., Brandbu	kr 50,-	E. A., Danmark	kr 80,-
P. T., Fyllingsdalen	kr 200,-	K. O. S., Gol	kr 130,-
J. V., Oslo	kr 100,-	E. S., Kapp	kr 40,-
J. M., Oslo	kr 90,-	O. Ø., Oslo	kr 100,-
B. S., Steinsholt	kr 100,-	N. D., Leksvik	kr 50,-
A. Ø., Skien	kr 100,-	P. S., Gaupen	kr 200,-
L. S., Landås	kr 100,-	T. L., Porsgrunn	kr 200,-
E. D., Sortland	kr 140,-	E. M., Bergen	kr 100,-
A. H., Lena	kr 100,-	A. E., Snarøya	kr 400,-
H. E., Burfjord	kr 90,-	B. Aa., Sunde	kr 100,-
H. G., Hafslo	kr 200,-	E. H., Kolsås	kr 100,-
K. K., Kriatiansand	kr 500,-	O. A., Mo i Rana	kr 50,-
O. S., Larvik	kr 50,-	L. B., Revsnes	kr 100,-
R. H., Oslo	kr 200,-	T. F., Ulnes	kr 40,-
H. J., Bryne	kr 500,-	E. C., Svinndal	kr 50,-
A. B., Båstad	kr 140,-	J. S., Bergen	kr 140,-
P. W. Oslo	kr 400,-	L. S., Råkvåg	kr 100,-
A. F., Larvik	kr 200,-	L. S., Eidsbygda	kr 140,-
J. F., Kristiansand	kr 200,-	I. S., Oslo	kr 200,-
M. H., Bodø	kr 100,-	K. R., Hafslund	kr 50,-
E. A., Sarpborg	kr 90,-	L. S., Fredrikstad	kr 90,-
E. R., Rømskog	kr 100,-	G. N., Lesja	kr 100,-
S. K., Brandbu	kr 500,-	K. T., Tyskland	kr 130,-
O. H., Oslo	kr 140,-	C. D., Bjørvaatn	kr 200,-
M. N., Fåvng	kr 340,-	S. H., Bøstad	kr 300,-
L. P., Oslo	kr 200,-	O. N., Eldsvoll	kr 25,-
S. L., Våler	kr 100,-	M. S., Elverum	kr 100,-
I. A., Engenes	kr 100,-	M. A., Ålesund	kr 200,-
A. O., Spania	kr 300,-	G. H., Horten	kr 300,-
A. G., Stavsjø	kr 340,-	T. N., Nesttun	kr 100,-
K. Aa., Vrådal	kr 140,-	T. R., Hell	kr 100,-
O. N., Sverige	kr 80,-	T. G., Våler	kr 100,-
H. M. S., Gran	kr 140,-	E. F. C., Oslo	kr 500,-

land forandret mange intellektuelle på venstresiden synet på det kommunistiske Vietnam. De fordømmer nå dem de hadde støttet under krigen. Venstresiden i Norge prøver å forsvare diktaturet. Derfor vil jeg minne om at konsentrasjonsleirene og

diktaturet i det kommunistiske Vietnam har eksistert i like høy grad som leirene i nazi-Tyskland.

Fra Aftenposten 24.2. -94
(Andres mening)

KRYSSSENDE INTERESSER OG FELLES MENINGER

I psykologien er det innført et begrep som gjerne benevnes; interessebetonte erindringsforskyvninger. Det er en diagnose på et forhold som - i motsetning til sjokkopplevelsens ubevisste fortrenninger - beskriver den bevisste, overlagte tildekking av tidligere tildragelser i spekulativ hensikt.

Mekanismen er særlig anvendelig i det politiske liv. Det vil i taler og debatter falle ord og fremsettes påstander som er såpass klare at de ikke kan bortforklares. Da er de interessebetonte erindringsforskyvningene gode å ty til.

De unge venstreradikalere med det intellektuelle haleheng, sekstiåttene kallet, er et godt eksempel. Jeg antar at det ikke er kommet med i lærebøkene. De er jo også som regel 68'ernes verk. Vi har skrevet om dem tidligere. Furre, Allern, Michelet, Øgrim etc. er fortsatt i de riktige posisjoner, og deres skråsikre utsagn fra dazumal er tilhyllet av de meget forståelige forskyvninger.

Det ville være nærliggende å tro at Aftenposten ville se det som en viktig oppgave å minne folk om demagogenes meritter. Så langt derifra! Den en tvert imot stadig på farten med sine elskverdige omtaler og intervjuer hvor forskyvningene er en viktig ingrediens og i høyden gjenstand for en spøkefull bemerkning.

Det viser seg imidlertid at ikke alle er plaget av erindringssvikt eller overdreven høflighet vis å vis «forskyverne». Av og til slipper de til i Aftenpostens åndehull, leserinnleggene. På denne side i dette nummer har vi tatt inn et memento fra Aftenpostens «Andres mening» - til skrekk og oppbyggelse.

Gerda Vislie har i samme avis en visitt til Dag Frøland «con amore». Vi er ikke alene med våre meninger om hans skriverier formulert i forrige nummer av Folk og Land. Hennes innlegg er også å finne på denne side.

Venstresidens erindringsforskyvninger

Av Khang N. Nguyen, Oslo

Historien bør hverken glemmes eller fortrennes. Derfor synes jeg ikke at innleggene til Berge Furre (Aftenposten 4.2.) og Bernt Hagtvatn (Aftenposten 16.2.) om Vietnam kan stå uimotsagt.

Furre skrev om båtflyktninger. Han var tydeligvis mindre generøs den gangen, men kanskje like useriøs som nå, da han i 1975 ønsket å informere båtflyktningene om «forsøningspolitikken» i deres hjemland. Jeg synes det er ganske ubetenksomt. Vi vet at seierherrene fra Nord-Vietnam samtidig sendte hver fjerde voksne mann i Sør-Vietnam til konsentrasjonsleirer. Noen av dem kom aldri tilbake. Andre tilbragte 10-15 år bak lås og slå,

uten å bli stilt for retten eller å kunne forsvare seg selv. Selv intellektuelle, forfattere og kunstnere ble buret inn av kommunistene. Hvem burde informere hvem om denne «forsøningspolitikken», Furre?

Hagtvatn skrev om Vietnamkrigen som den første TV-krig. Han «glemte» å nevne perioden etter at denne TV-krigen ble skrudd av i 1975. Reporterne fikk ikke lenger fri adgang til landet som før. De sporadiske beretningene fra båtflyktningene og den etter hvert fylldige dokumentasjonen fra Amnesty International er muligens gått Hagtvatn hus forbi. Han deltok i demonstrasjoner mot dem som kjempet mot de kommunistiske invasjonstyrkene fra Nord-Vietnam. Det er (Forts. side 7)

Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie

Kontortid: Tirsdag og onsdag kl. 11-15.

POSTBOKS 3239 ELISENBERG, 0208 OSLO. TLF.: 22 56 10 34.

Con Amore

Av Gerda Vislie, Nesodden

«Con Amore» kaller Dag Frøland sine søndagsepistler i Aftenposten. Det betyr som kjent «med kjærlighet».

Etter å ha lest både hans «Con Amore» fra 6. februar, som av en eller annen ubegripelig grunn gikk ut over den foridums filmstjernen Zsa Zsa Gabor, som ikke et menneske under 50 aner eksistensen av, og ikke minst denne siste fra 13. februar, lurer jeg veldig på hva Frøland mener med kjærlighet.

For noe mer hatefullt og stygt er det lenge siden jeg har sett på trykk. Han bruker skjellsord så vulgære og ekle at man må undre seg over om han kan være vel bevart. Han stempler en rekke såkalte TV-kjendiser som psykotiske og kamerakåte. Hun bruker uttrykk som «dritt-kasting» og «tarmtømming», han sier om Solfrid Rørlien Saue at «hun hadde vel ikke flere hulrom i kroppen å selge», han går rett på utseendet til Kari Stokke og mener at hun skremmer barn med sitt «krokodillesmil».

Ovenstående er bare et lite knippe av udannede og motbydelige uttrykk fra denne «Con Amore»-spaltisten. Jeg undrer meg over hvor langt en person kan gå i en avis før vedkommende blir tiltalt etter injurieloven, og hvor langt Aftenposten lar denne personen gå før avisen sier stopp?

Dag Frøland forteller at hans lege har forbudt ham flere talkshows. Kanskje det var en idé for denne legen å gi ham skriveforbud også? - i hvert fall så lenge hans spalte går under tittelen «Con Amore». For kjærlighet har ingenting med Frølands fornærmelser å gjøre.

(Fra Aftenposten 24/2-94)

RETTELSER

I overskriften på side 4 har vi i nr. 2/94 foreslått å stille Hauge for «Krigsrett». Det artikkelforfatteren kunne tenke seg er imidlertid riksrett. Det fremgår også i teksten.

På side 7, i fortsettelsen av «Det virkelige angiver og landssvikerparti», skal minister Schanckes dødsdato være 28/8 1948.

I de siste seks nummer i 1993 er angitt årgang 41. Vi startet - 93 med årg. 42, og det er riktig. Den vâryre, men utilsiktede foryngelse ble med i nr. 1 og 2, -94. Vi er imidlertid 43 år gamle og skammer oss ikke over det.

Don Quijote sloss mot vindmøllene . . .

4722332699 KRIGS. INU. FORENDET
UTENRIKSDEPARTEMENT
Var skid
4. febr
Deres dato
13.12.1994

Vår sakshandler
Førstekonsulent Henrik Ofstad

Samarbeidsrådet for Krigsveteranforeninger
Boks 749 Sentrum
0106 Oslo

FRONTKJEMPERMINNESMERKE I ROVANJEMI

Det vises til brev fra Samarbeidsrådet av krigsveteranforeninger av 13.12.93 vedrørende ovennevnte sak.

Utenriksdepartementet har merket seg de synspunkter som fremkommer i Samarbeidsrådets brev. Som kjent har spørsmålet om reising av frontkjemperminnesmerket tidligere vært tatt opp av daværende stortingspresident Benkow overfor den finske riksdagens talman i 1992, med sikte på å få stoppet realiseringen av minnesmerket. På norsk side fikk man den gang forståelse av at finske myndigheter ikke ville medvirke til at frontkjemperminnesmerket skulle reises.

Utenriksdepartementet har etter mottagelsen av Samarbeidsrådets brev på nytt overfor finske myndigheter vist til det som har vært norsk forståelse av saken. I den forbindelse har man også spesielt gjort oppmerksom på de reaksjoner det har vakt at det norske flagg skulle være benyttet på minnesmerket.

Departementet vil ellers minne om at Norge ikke har rettslige virkemidler som kan hindre slik bruk av det norske flagg.

Med vennlig hilsen,

Kim Traavik
Kim Traavik (s.f.)
Underdirektor

Dag Werne Holtar
Byråsjef

Krigen mot Hamsun

Av R.J.H., Bærum

Ebba Haslunds iherdige «krigføring» mot Hamsun, se Aftenposten fra 29. november, synes ikke å ta noen ende. Hennes angrep på forfatteren og mennesket synes kun å være drevet av ønsket om å «tilintetgjøre» forfatteren og mennesket Hamsun. Hun har ingen forståelse for de erfaringer og historiske fakta som er årsak til Hamsuns negative holdning til England og engelsk levesett og hans forherligelse av det Tyskland han selv opplevde før 1940. Å utdype dette vil kreve for stor spalteplass så dette avstår undertegnede fra.

Jeg spør dog fru Haslund om

I nr. 2 står det under "Blikk på verden", side 2, at China har som rettesnor "demokratisk sosialisme". "Arbiter" påpeker at det er "demokratisk sentralisme" kineserne har som rettesnor. Det gir jo mening. Vi beklager feilen.

hun bruker de samme skarpe briller når hun bedømmer Nordahl Grieg. Nordahl Grieg var i tiden før og under krigen en iherdig agitator for stalinismen og nyordningen i Russland etter revolusjonen. Dette var Grieg selv om han personlig hadde sett og opplevd Stalin-terroren og kollektiveringsens negative virkelighet. Grieg gikk enda så langt at han overså direkte løgner mot Georgij Pjatakov. Grieg var som kjent en stor forsvarer av Moskva-prosessene.

Ingen har etter krigen ønsket å frata Grieg hans betydning som dikter fordi han var et talerør for Stalin. Hvorfor er fru Haslund da så opptatt av å frata Hamsun hans betydning som forfatter?

INO og Folk og Land
har fått nytt telefonnr.
22 56 10 34.
Og ny postadresse,
(se under)